

บทที่ 5

สรุป และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง “ความตระหนักถึงภัยจากการเปิดเผยข้อมูลส่วนตัวในอินเทอร์เน็ตของนักเรียนมัธยม” มีวัตถุประสงค์ในการศึกษา คือ (1) เพื่อศึกษาการรับรู้ถึงภัยจากการเปิดเผยข้อมูลส่วนตัวในอินเทอร์เน็ตของนักเรียนมัธยม (2) เพื่อศึกษาความตระหนักถึงภัยจากการเปิดเผยข้อมูลส่วนตัวในอินเทอร์เน็ตของนักเรียนมัธยม (3) เพื่อศึกษาถึงแนวทางการคุ้มครองนักเรียนมัธยมจากการเปิดเผยข้อมูลส่วนตัวในอินเทอร์เน็ต ประชากรในการศึกษาเป็นเด็กนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ในเขตกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โรงเรียน จำนวน 3 โรงเรียน โรงเรียนละ 150 คน รวมทั้งสิ้น 450 คน (จากตารางของ Yamane)

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้คือ แบบสอบถาม (Questionnaires) จำนวน 1 ชุด ซึ่งจัดทำขึ้นจากการศึกษาค้นคว้า เก็บรวบรวมข้อมูล ทบทวนวรรณกรรมจากเอกสาร แนวคิดทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย 4 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปด้านข้อมูลส่วนบุคคล ลักษณะการใช้บริการอินเทอร์เน็ต และการรับรู้ภัยของกลุ่มตัวอย่าง ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความตระหนักถึงภัยจากการเปิดเผยข้อมูลส่วนตัวในอินเทอร์เน็ตของกลุ่มตัวอย่าง ส่วนที่ 3 ข้อมูลด้านแนวทางการคุ้มครองนักเรียนมัธยมจากการเปิดเผยข้อมูลส่วนตัวในอินเทอร์เน็ต และส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะด้านแนวทางการคุ้มครองนักเรียนมัธยมจากภัยฯ ของกลุ่มตัวอย่าง

ซึ่งแบบสอบถามดังกล่าวได้หาค่าความน่าเชื่อถือ (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ของครอนบาช (Cronbrash) และได้ค่าความน่าเชื่อถือ (Reliability) อยู่ในระดับ 0.769

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ศึกษาสามารถเก็บรวบรวมข้อมูลได้ จำนวน 439 ชุด แล้วนำข้อมูลที่ได้อธิบายด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรม SPSS ในการหาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร (Chi-square test of Independent) ค่าการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย 2 ประชากร หรือการหาค่า (t-test) และค่าการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย 3 ประชากร หรือการหาค่า (f-test)

ผู้ศึกษาสามารถสรุปผลการศึกษาปรากฏดังนี้

ลักษณะข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

1. ลักษณะข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ อยู่ในอายุ 17 ปี (ร้อยละ 48.7) กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยมีที่มาของรายได้มาจากผู้ปกครอง และได้รับรายได้จำนวนมากกว่า 180 บาทต่อสัปดาห์

2. ลักษณะการให้บริการอินเทอร์เน็ตของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีการให้บริการอินเทอร์เน็ต ที่บ้าน (ร้อยละ 69.0) รองลงมาเป็นสถานที่อื่น เช่น โรงเรียน ร้านอินเทอร์เน็ตคาเฟ่ เป็นต้น และมีการให้บริการอินเทอร์เน็ต 1-2 ชั่วโมงต่อวันโดยเฉลี่ยในช่วงเวลา 18.00-21.00 น. ด้านวัตถุประสงค์ในการให้บริการอินเทอร์เน็ตของกลุ่มตัวอย่างนั้นมีหลากหลาย ทั้งเพื่อการศึกษาหาความรู้ เพื่อค้นคว้าหาข้อมูล เพื่อใช้ในการสนทนา (Chat) นอกจากนี้ ลักษณะการให้บริการอินเทอร์เน็ตเป็นการพูดคุยกับเพื่อนและหาเพื่อนใหม่ 2 ครั้งต่อสัปดาห์ (ร้อยละ 51.0) และมักพูดคุยนาน ๆ ครั้งกับเพื่อนเรื่องข้อมูลที่พบในเว็บไซต์ต่าง ๆ (ร้อยละ 54.0)

ในการเข้าถึงบริการเว็บไซต์ที่ใช้ในการพูดคุยและหาเพื่อนใหม่นั้น ต้องผ่านการสมัครขอใช้บริการโดยการกรอกข้อมูลส่วนตัวต่าง ๆ ลงไปซึ่งกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เคยกรอกข้อมูลส่วนตัว (ร้อยละ 97.7) ไม่ว่าจะเป็น ชื่อ-สกุล ที่อยู่ โรงเรียน อีเมล รูป เป็นต้น สิ่งเหล่านี้กลายเป็นสาเหตุหนึ่งของการประสบปัญหาในการให้บริการอินเทอร์เน็ตไม่ว่าจะเป็น การส่งภาพลามกอนาจาร ความรุนแรงมาให้ทั้งทางเว็บไซต์ ห้องสนทนา การถูกล่วงเกินด้วยถ้อยคำที่ไม่สุภาพผ่านห้องสนทนา การถูกล่อล่อในการชักถามข้อมูลส่วนตัว การถูกชักชวนให้ออกมาพบเจอกันตามสถานที่ต่าง ๆ การถูกล่อลวงทำให้เสียทรัพย์ การถูกคุกคาม หรือถูกข่มขู่ว่าจะนำความลับมาเปิดเผย

3. การรับรู้ การทราบถึงภัยจากการเปิดเผยข้อมูลส่วนตัวในอินเทอร์เน็ตของนักเรียนมัธยม กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จำนวนร้อยละ 68.8 ทราบถึงภัยฯ และทราบถึงรูปแบบของภัยฯ ที่เกิดขึ้น (ร้อยละ 60.4) ทั้งการถูกล่อลวงทำให้เสียทรัพย์ การถูกลักพาตัว การถูกทำร้ายร่างกาย การถูกข่มขืน การถูกฆาตกรรม ซึ่งสิ่งเหล่านี้ล้วนนำมาของการเกิดอาชญากรรมทั้งสิ้น

ความตระหนักถึงภัยจากการเปิดเผยข้อมูลส่วนตัวในอินเทอร์เน็ตของนักเรียนมัธยม

กลุ่มตัวอย่างมีระดับความตระหนักในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=2.57$) ซึ่งหากมองในด้านบวกก็แสดงให้เห็นถึงว่ากลุ่มตัวอย่างนั้นยังมีการคำนึงถึงความตระหนักของภัยอยู่บ้าง ถึงแม้การเปิดเผยข้อมูลส่วนตัวในอินเทอร์เน็ตอาจนำภัยมาสู่ตัวกลุ่มตัวอย่างได้ การมีผู้ส่ง

ภาพ ข้อความที่ไม่เหมาะสมมายังอีเมลของกลุ่มตัวอย่าง อาจเป็นผลจากการเปิดเผยข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่างในอินเทอร์เน็ต การแจ้งให้ผู้ปกครองทราบทุกครั้งในการเล่นอินเทอร์เน็ต การมีข้อตกลงระหว่างผู้ปกครองในการใช้อินเทอร์เน็ต เช่น เล่นได้ 2 ชั่วโมงต่อครั้งหรือต่อสัปดาห์ หรือเล่นได้เฉพาะเว็บไซต์ที่ได้รับอนุญาต การจะเลือกรับสื่อหรือเว็บไซต์ที่เป็นประโยชน์และสร้างสรรค์ต่อตนเอง การจะแจ้งให้ผู้ปกครองทราบโดยทันทีหากพบข้อมูลหรือรูปภาพใด ๆ บนอินเทอร์เน็ตที่หยาบคายหรือไม่เหมาะสม การตระหนักอยู่เสมอว่าทุกอย่างที่พบเจอในระหว่างออนไลน์นั้นไม่ใช่เรื่องจริงทั้งหมด ($\bar{x}=2.39$, S.D.= 0.837) ผลการศึกษาความตระหนักอยู่ในระดับปานกลาง แต่การให้ความสนใจต่อความปลอดภัยจากการเปิดเผยข้อมูลส่วนตัวในอินเทอร์เน็ต และการหาพบเว็บไซต์ที่ต้องให้กรอกข้อมูลส่วนตัวกลุ่มตัวอย่างจะแจ้งให้ผู้ปกครองทราบนั้นอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x}=2.33$, S.D.= 0.985) ซึ่งเป็นเรื่องสำคัญที่ต้องการให้กลุ่มตัวอย่างคำนึงถึงการสร้างความตระหนักในสิ่งเหล่านี้ให้มากขึ้น เพื่อความปลอดภัยของตนเองจากการใช้งานอินเทอร์เน็ตในรูปแบบของการเปิดเผยข้อมูลส่วนตัวในอินเทอร์เน็ต

แนวทางการคุ้มครองนักเรียนมัธยมจากการเปิดเผยข้อมูลส่วนตัวในอินเทอร์เน็ต

ในด้านแนวทางการคุ้มครองนักเรียนจากการเปิดเผยข้อมูลส่วนตัวในอินเทอร์เน็ตนี้ ผู้ศึกษาได้กำหนดแนวทางการคุ้มครองฯ จำนวน 16 ข้อ เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างได้แสดงความคิดเห็น ซึ่งผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (ร้อยละ 100) เห็นด้วยกับแนวทางการคุ้มครองฯ ทั้ง 16 ข้อ อันได้แก่ ประชาสัมพันธ์ให้เด็กนักเรียนทราบถึงภัยของการเปิดเผยข้อมูลส่วนตัวในอินเทอร์เน็ต โรงเรียนมีการสร้างเครือข่ายเด็กนักเรียนเพื่อเตือนภัยจากการเปิดเผยข้อมูลส่วนตัวในอินเทอร์เน็ต มีการสร้างเครือข่ายเด็กนักเรียนเพื่อเตือนภัยจากการเปิดเผยข้อมูลส่วนตัวในอินเทอร์เน็ต และจะเคารพข้อตกลงที่ให้ไว้กับผู้ปกครอง เช่น ระยะเวลาที่จะใช้อินเทอร์เน็ต เว็บไซต์ที่เข้าไปอย่างเคร่งครัด มีมาตรการในการคุ้มครองข้อมูลส่วนตัวของเด็กในอินเทอร์เน็ต ผู้ประกอบการเว็บไซต์มีบทบาทดูแลข้อมูลส่วนตัวของเด็กนักเรียนในอินเทอร์เน็ต มีการประชาสัมพันธ์พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ซึ่งมีมาตรการควบคุมการเผยแพร่ข้อมูลเด็กผ่านสื่อให้ผู้ประกอบการเว็บไซต์ทราบและถือปฏิบัติ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีมาตรการคุ้มครองและดำเนินการอย่างจริงจัง รณรงค์ให้เด็กนักเรียนใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการศึกษาหาความรู้มากกว่าการใช้เพื่อความสนุกสนานบันเทิง หรือการหาเพื่อนใหม่ ให้เว็บมาสเตอร์เข้ามามีส่วนคุ้มครองข้อมูลส่วนตัวของผู้ใช้บริการอินเทอร์เน็ต ผู้ปกครองมีส่วนในการดูแลการใช้อินเทอร์เน็ตของเด็กนักเรียน การพบปะกับคนแปลกหน้าที่รู้จักผ่านอินเทอร์เน็ต เด็กนักเรียนต้องบอกผู้ปกครองทุกครั้ง หาก

ผู้ปกครองอนุญาตให้กลุ่มตัวอย่างไปพบบุคคลที่รู้จักผ่านอินเทอร์เน็ต ท่านก็จะไปพบกันในที่สาธารณะซึ่งมีคนผ่านไปมา โดยมีผู้ปกครองไปด้วยทุกครั้ง มีการจับกุมดำเนินคดีผู้ประกอบการเว็บไซต์ที่เปิดเผยข้อมูลส่วนตัวของเด็กนักเรียนจนเป็นเหตุให้เด็กถูกล่อลวง ช่มชู้ หรือถูกฆ่า กลุ่มตัวอย่างจะไม่บอกข้อมูลส่วนตัว เช่น ชื่อ นามสกุล ที่อยู่ เบอร์โทรศัพท์ ชื่อโรงเรียน เบอร์ที่ทำงานของผู้ปกครอง ให้แก่บุคคลอื่นที่รู้จักทางอินเทอร์เน็ต กลุ่มตัวอย่างจะไม่ส่งรูปหรือข้อมูลใดๆ ให้แก่ผู้อื่นที่รู้จักทางอินเทอร์เน็ต โดยมีได้ขออนุญาตจากผู้ปกครองก่อน ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมข้อคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง เพื่อนำไปเป็นมาตรการ หรือข้อปฏิบัติอย่างเคร่งครัดต่อไป

การทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1 ลักษณะข้อมูลส่วนบุคคลของนักเรียนมัธยมที่แตกต่างกันมีผลต่อแนวทางการคุ้มครองนักเรียนมัธยมจากการเปิดเผยข้อมูลส่วนตัวในอินเทอร์เน็ตที่แตกต่างกัน

ตัวแปรต้น	ตัวแปรตาม	ผลการทดสอบสมมติฐาน		สถิติที่ใช้
		ยอมรับ	ปฏิเสธ	
- เพศ - อายุ - ค่าใช้จ่ายต่อสัปดาห์	- แนวทางการคุ้มครองนักเรียนมัธยมจากการเปิดเผยข้อมูลส่วนตัวในอินเทอร์เน็ต	/		Chi-Sq

สมมติฐานที่ 2 ลักษณะการใช้อินเทอร์เน็ตของนักเรียนมัธยมที่แตกต่างกันมีผลต่อความตระหนักถึงภัยจากการเปิดเผยข้อมูลส่วนตัวในอินเทอร์เน็ตของนักเรียนมัธยมที่แตกต่างกัน

ตัวแปรต้น	ตัวแปรตาม	ผลการทดสอบสมมติฐาน		สถิติที่ใช้
		ยอมรับ	ปฏิเสธ	
- สถานที่ที่ใช้บริการอินเทอร์เน็ต	- ความตระหนักถึงภัยจากการเปิดเผยข้อมูลส่วนตัวในอินเทอร์เน็ตของนักเรียนมัธยม	/		t-test
- จำนวนชั่วโมงที่ใช้บริการอินเทอร์เน็ต		/		t-test
- การใช้อินเทอร์เน็ตพูดคุยหาเพื่อนใหม่		/		t-test
- การกรอกข้อมูลส่วนตัวลงในอินเทอร์เน็ต		/		t-test
- การสนทนากับเพื่อนใหม่ที่รู้จักทางอินเทอร์เน็ต		/		t-test
- การนัดเจอกับเพื่อนใหม่ที่รู้จักกันทางอินเทอร์เน็ต		/		t-test
- การมีเพื่อนใหม่ที่รู้จักและเคยนัดเจอแล้ว		/		t-test
- การพูดคุยกับเพื่อนเรื่องข้อมูลที่พบในเว็บไซต์		/		f-test
- เพื่อน ๆ มีการนัดเจอกับเพื่อนใหม่ที่รู้จักกันทางอินเทอร์เน็ต		/		f-test

สมมติฐานที่ 3 การรับรู้ภัยจากการเปิดเผยข้อมูลส่วนตัวในอินเทอร์เน็ตของนักเรียนมัธยมที่แตกต่างกัน มีผลต่อความตระหนักถึงภัยจากการเปิดเผยข้อมูลส่วนตัวในอินเทอร์เน็ตของนักเรียนมัธยม

ตัวแปรต้น	ตัวแปรตาม	ผลการทดสอบสมมติฐาน		สถิติที่ใช้
		ยอมรับ	ปฏิเสธ	
- การทราบถึงภัยฯ - การทราบรูปแบบภัยฯ	- ความตระหนักถึงภัยจากการเปิดเผยข้อมูลส่วนตัวในอินเทอร์เน็ตของนักเรียนมัธยม	/	/	t-test

ข้อเสนอแนะจากผู้ศึกษา

1. ครอบครัวต้องสร้างความตระหนักให้แก่เด็กนักเรียน และควรดูแลการใช้บริการอินเทอร์เน็ตของเด็กนักเรียน เพื่อคอยแนะนำ หรือตักเตือน ในสิ่งที่ถูกต้องแก่เด็ก รวมทั้งสังเกตพฤติกรรมของบุตรหลานอย่างใกล้ชิด
2. ควรมีการจัดอบรมผู้ปกครองในการใช้งานอินเทอร์เน็ตอย่างปลอดภัยและรู้เท่าทันการใช้งานอินเทอร์เน็ตของบุตรหลาน อีกทั้งก่อให้เกิดเครือข่ายผู้ปกครอง
3. เด็กนักเรียนไม่ควรเปิดเผยข้อมูลส่วนตัว เช่น ชื่อ นามสกุล ที่อยู่ เบอร์โทรศัพท์ ชื่อโรงเรียน ให้แก่บุคคลอื่นที่รู้จักกันทางอินเทอร์เน็ตโดยไม่ขออนุญาตจากผู้ปกครอง
4. ควรมีการแก้ไขร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.... เพื่อให้มีการเพิ่มมาตราในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของเด็กโดยเฉพาะ และมีบทลงโทษที่ชัดเจนกับเจ้าของเว็บไซต์อย่างจริงจังในด้านการปล่อยปละละเลยการคุ้มครองข้อมูลส่วนตัวของเด็กนักเรียนจนก่อให้เกิดการลักลอบเข้าถึงข้อมูลส่วนตัวจากผู้ประสงค์ร้าย
5. กระทรวงศึกษาธิการควรมีเผยแพร่ความรู้โดยการจัดหลักสูตรอินเทอร์เน็ตสีขาวเพื่อการใช้งานอินเทอร์เน็ตปลอดภัยของเด็กนักเรียน ซึ่งหลักสูตรควรมีการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์แก่ประชาชนมากกว่านี้

6. ควรมีการประชาสัมพันธ์ทั้งในด้านการคุ้มครองเด็กนักเรียนและภัยจากการเปิดเผยข้อมูลส่วนตัวในอินเทอร์เน็ตของนักเรียนมัธยม อย่างจริงจัง
7. ส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลร้านอินเทอร์เน็ต ที่อยู่ในชุมชน เพื่อเป็นการเฝ้าระวังภัยจากการใช้งานอินเทอร์เน็ตของบุตรหลาน ได้อีกทางหนึ่ง
8. ส่งเสริมให้ผู้ประกอบการเว็บไซต์เกิดความตระหนักในการรับผิดชอบต่อระบบการคุ้มครองข้อมูลส่วนตัวของเด็ก

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับ

1. ความคิดเห็นจากผู้ประกอบการเว็บไซต์ในการหามาตรการคุ้มครองข้อมูลส่วนตัวของเด็กจากการที่เด็กเปิดเผยข้อมูลส่วนตัวในอินเทอร์เน็ต
2. ความเป็นไปได้ในการออกกฎหมายในการคุ้มครองข้อมูลส่วนตัวของเด็ก โดยเฉพาะ เพื่อการบังคับใช้กฎหมายจะช่วยลดการลักลอบการเข้าถึงข้อมูลของเด็กจากพวกมิจฉาชีพ
3. การบูรณาการของทุกภาคส่วนในการร่วมกันหามาตรการแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหายภัยจากการที่เด็กเปิดเผยข้อมูลส่วนตัวในอินเทอร์เน็ต
4. ศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพในการสร้างความตระหนักถึงภัยจากการที่เด็กเปิดเผยข้อมูลส่วนตัวในอินเทอร์เน็ตและแนวทางการคุ้มครองเด็กที่เด็กมีความต้องการอย่างแท้จริง